

**OKOLJSKA
IZJAVA
za leto 2012**

Medium d.o.o., Okoljska izjava za leto 2012

Pripravila: mag. Mirjam Fain, skrbnica sistema ravnanja z okoljem

Odobril: Miran Dolar, predstavnik vodstva za okolje

Žirovnica, junij 2013

KAZALO

KAZALO	3
1. IZJAVA O VERODOSTOJNOSTI OKOLJSKIH PODATKOV	4
2. PREDSTAVITEV PODJETJA	5
2.1. Obseg sistema ravnanja z okoljem (SRO)	5
2.2. Povzetek dejavnosti, proizvodov in storitev	6
2.3. Proizvodne faze naše dejavnosti	8
3. OKOLJSKA POLITIKA	9
3.1. Sistem ravnanja z okoljem in ukrepi za izvajanje okoljske politike	10
4. OKOLJSKI VIDIKI	12
5. OKVIRNI IN IZVEDBENI CILJI TER OKOLJSKA USPEŠNOST ORGANIZACIJE	14
5.1. Poraba električne energije	14
5.2. Emisije snovi v zrak	15
5.3. Relevantna posredna vidika	16
5.4. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti	18
6. IZPOLNJEVANJE ZAKONSKIH IN DRUGIH ZAHTEV	22
7. KOMUNICIRANJE	23
7.1. Zunanje komuniciranje	23
7.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje	24
8. IZREDNE RAZMERE	26
9. IZJAVA OKOLJSKEGA PREVERITELJA	27
10. POTRDILO O REGISTRACIJI V SISTEM EMAS	28

1. IZJAVA O VERODOSTOJNOSTI OKOLJSKIH PODATKOV

Okoljska izjava prikazuje podatke za obdobje od 1.1.2012 do 31.12.2012. Vsi podatki navedeni v Okoljski izjavi podjetja Medium d.o.o. so verodostojni in odražajo dejansko stanje sistema ravnanja z okoljem v podjetju Medium.

Okoljska izjava je objavljena na spletni strani www.medium.si. Enkrat letno se ji doda še Dopolnitev okoljske izjave.

Svoje delovanje smo zahtevam Uredbe EMAS (Uredba ES št. 1221/2009, z dne 25.11.2009) prilagodili v letu 2010.

Delovanje sistema ravnanja z okoljem in Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave preverja Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (akreditacijska številka SI-V-0001). Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005 je objavljena na koncu Okoljske izjave oz. Dopolnitve okoljske izjave.

Prvo Potrdilo o registraciji v sistem EMAS je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO. (Datum dokumenta 31.01.2011, registracijska številka SI-00005, veljavnost do 31.01.2014. Dokument je objavljen na koncu *Okoljska izjava 2010*).

Miran Dolar
direktor

2. PREDSTAVITEV PODJETJA

2.1. Obseg sistema ravnanja z okoljem (SRO)

Podjetje Medium je samostojno podjetje. Vse dejavnosti potekajo na sedežu podjetja, ki je v Občini Žirovnica na Gorenjskem. Stavba podjetja je locirana na robu naselja Žirovnica in v bližini Obrtne cone Žirovnica.

V sistem ISO 14001:2004 in EMAS je vključeno celotno podjetje Medium d.o.o. Največ nalog glede okoljskega delovanja organizacije je razdeljenih med predstavnika vodstva za okolje Mirana Dolarja in skrbnico sistema ravnanja z okoljem (skrbnica SRO) Mirjam Fain.

Firma:	Medium, design, grafični inženiring, tisk, d.o.o.
Skrajšana firma:	Medium d.o.o.
Naslov:	Žirovnica 60 c
Poštna številka in kraj:	4274 Žirovnica
Občina:	Žirovnica
Datum vpisa v sodni register:	10.01.1992
Telefon:	04/580-50-20
GSM:	040-221-533
Fax:	04/580-50-25
e-mail:	medium@medium.si
Spletna stran:	www.medium.si
Predstavnik vodstva za okolje:	Miran Dolar, direktor
Skrbnica sistema ravnanja z okoljem:	mag. Mirjam Fain, mirjam@medium.si
Dejavnost družbe:	oblikovanje, priprava za tisk, tisk, prodaja promocijskih izdelkov
Šifra glavne dejavnosti podjetja:	18.120 Drugo tiskanje
Velikost organizacije:	mikro podjetje

Medium d.o.o., tiskarsko in založniško podjetje, sta v januarju leta 1992 ustanovila brat in sestra Miran Dolar in Rolanda Ravnihar Dolar. V letu 1996 je podjetje tiskarsko dejavnost nadgradilo z razvojnem lastnih produktov in grosistično prodajo poslovnih daril, katerih osnova je lastna kolekcija, ki temelji na tisku. Od leta 2006 podjetje posluje v novih poslovnih prostorih, kar je omogočilo širitev in optimizacijo tehnološkega procesa.

Selitvi v nove prostore je sledila stalna posodobitev tiskarskih strojev in spremljajoče informacijske opreme. V zadnjih letih pa posebno pozornost posvečamo zelenim tehnologijam tiska in okolju prijaznejšim poslovnim in proizvodnim procesom. Podjetje Medium d.o.o. je eno izmed vodilnih tiskarskih podjetij v Sloveniji na področju "zelenega tiska". Naše stranke ves čas spodbujamo k uporabi okolju prijaznejših materialov, hkrati pa skrbimo, da ima naše delovanje čim manjši vpliv na okolje. Od leta 2010 smo imetniki okoljskega standarda ISO 14001, od januarja 2011 pa smo registrirani v sistem EMAS.

Slika 1: Poslovna stavba podjetja Medium

V juliju 2012 nam je bila podeljena boniteta odličnosti AAA, ki jo podeljuje bonitetna hiša Bisnode. Bonitetna ocena odličnosti predstavlja nadpovprečno bonitetno vrednost gospodarskih subjektov. Temelji na računovodskih izkazih za zadnje poslovno leto in napoveduje varnost poslovanja v naslednjih dvanajstih mesecih.

2.2. Povzetek dejavnosti, proizvodov in storitev

Primarna dejavnost podjetja je tisk in priprava za tisk, katero dopolnjujemo s spremljajočimi storitvami, kot so založništvo, prodaja promocijskih izdelkov ter spletna trgovina z okolju prijaznejšimi izdelki. Naša celotna ponudba in ostali podatki o podjetju so na voljo na naši spletni strani www.medium.si.

Poleg tiskovin, ki jih izdelujemo po željah naših strank, vsako leto pripravimo kolekcijo lastnih koledarjev in rokovnikov iz okolju prijaznejših materialov. Ponudbo dopolnjujemo z izborom promocijskih daril. V zadnjih letih ponujamo tudi "zelena" darila, ki so narejena iz naravnih ali recikliranih materialov ali spodbujajo k trajnostnemu načinu življenja ali prihajajo iz pravične trgovine (Fair trade).

Slika 2: Kava iz pravične trgovine

Naravnost podjetja k trajnostnemu razvoju je privedla do ideje, ki je bila izvedena z vzpostavitvijo lastne spletne trgovine www.ekosvet.net, v kateri ponujamo okolju prijaznejše izdelke. Obiskovalci lahko preberejo tudi okoljske novičke, ki se redno osvežujejo.

Slika 3: Offset tiskarski stroj

Slika 4: Razrez papirja

Vsi naši proizvodni procesi potekajo v poslovnih prostorih podjetja v Žirovnici, tik ob cesti Lesce – Jesenice. Proizvodni procesi so razdeljeni po nadstropjih:

- v kleti, kjer skladiščimo papir, poteka razrez papirja in dodelava (zgibanje, znašanje, vrtanje, špiraljenje...),
- v pritličju se vrši dejavnost tiska, v manjšem prostoru imamo postavljen digitalni tiskarski stroj *MGI Meteor DP 8700 XL*; v večjem prostoru pa so trije offset tiskarski stroji (*Heidelberg Speedmaster 72*, *Heidelberg Speedmaster 52* in *Heidelberg MO*),
- v 1. nadstropju imamo poslovne prostore,
- v 2. nadstropju poteka oblikovanje in računalniška priprava za tisk, v posebnem prostoru je postavljen stroj za osvetljevanje plošč (CTP). En prostor oddajamo podnajemnikom, ki se ukvarjajo z izdelavo spletnih strani.

Tehnološka posodobitev v zadnjih letih:

- digitalni tiskarski stroj, s katerim smo v septembru 2011 pričeli izvajati nekatere dejavnosti, ki jih prej nismo mogli izvajati oz. z obstoječo strojno opremo nismo bili konkurenčni. V primerjavi s klasičnim offset tiskanjem je pri digitalnem tiskanju ena faza manj, saj odpade faza izdelave tiskarskih plošč. Posledično so prihranki na področju porabe električne energije ter tudi pri porabi papirja in kemikalij.
- v avgustu 2012 smo zamenjali stroj za razvijanje tiskarskih plošč. Z novim strojem se je količina kemikalij, potrebnih za razvijanje plošč močno zmanjšala. Manjša je tudi poraba vode, saj je čiščenje stroja manj pogosto.

Slika 5: Digitalni tiskarski stroj

2.3. Proizvodne faze naše dejavnosti

oblikovanje

grafična priprava

- skeniranje
- grafični prelom
- izdelava poskusnih odtisov

tisk

- offset tisk
- digitalni tisk

dodelava

- vezava (trda vezava, broširanje, šivano z žico, špiraljenje...)
lepljenje
- zlatotisk
- izsekovanje
- slepi tisk

3. OKOLJSKA POLITIKA

Varovanje okolja spremlja podjetje Medium d.o.o. že od pričetka delovanja. Naša poslovna filozofija je neprestano izboljševanje kakovosti storitev in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje, od česar imajo koristi naše stranke, zaposleni ter tudi širše okolje. Čeprav ima največji negativni vpliv na okolje proizvodnja, izboljšave uvajamo na tem področju, poleg tega pa še na področjih transporta, pisarniških storitev, oblikovanja...

Pri odgovornem ravnanju do okolja se zavezujemo, da bomo:

- težili k stalnim izboljšavam in s tem zmanjševali negativni vpliv na okolje,
- izpolnjevali zakonske in druge predpise glede varovanja okolja ter zahteve standarda ISO 14001 in Uredbe EMAS ter druge zahteve, na katere smo sami pristali,
- skrbeli za stalno izobraževanje naših zaposlenih o možnih izboljšavah njihovega delovanja na delovnem mestu ter o primernem ravnanju v primeru izrednih razmer,
- spodbujali naše stranke k izbiri materialov, proizvodov in tehnik, ki so okolju prijaznejši,
- sodelovali, v čim večji meri z organizacijami, ki se prav tako zavzemajo za zmanjševanje negativnih vplivov na okolje,
- zmanjšali nastajanje in povečevali ločevanje odpadkov, povečevali učinkovitost uporabe energije, zmanjševali izpuste CO₂ ter zmanjševali porabo vode,
- si prizadevali za povečanje zamenjave nevarnih z manj nevarnimi kemikalijami,
- odprto komunicirali z javnostjo in zainteresiranimi strankami glede okoljskega delovanja naše organizacije,
- enkrat letno pregledali naše dosežke in predlagali nove izboljšave na področju varstva okolja.

Cilje okoljske politike bomo zasledovali, ne da bi pri tem zanemarili kvaliteto, prilagodljivost in hitro odzivnost našega delovanja. Okoljsko politiko poznajo vsi naši zaposleni in stalni sodelavci podjetja. Aktivnosti zaposlenih ves čas potekajo v smeri izpolnjevanja zastavljenih okoljskih ciljev, katerih osnova je okoljska politika.

Okoljska politika je v sklopu Okoljske izjave javnosti dostopna na spletni strani www.medium.si. Zaposleni so seznanjeni z okoljsko politiko organizacije, najnovejša izdaja le-te je obešena na okoljski tabli, tako da je dostopna vsem zaposlenim.

3.1. Sistem ravnanja z okoljem in ukrepi za izvajanje okoljske politike

V nadaljevanju je predstavljeno naš sistem ravnanja z okoljem in ukrepi, s katerimi zasledujemo uresničevanje okoljske politike.

Izboljšave

Izboljšave redno uvajamo v naše tehnološke procese. Tudi zaposlene spodbujamo k dajanju predlogov za izboljšave. Zavedamo se, da je v okviru varovanja okolja pomembno zadovoljstvo zaposlenih in tudi strank.

Izpolnjevanje zakonskih in drugih predpisov glede varovanja okolja

Pri našem delovanju nas vodijo zakonski in drugi predpisi glede varovanja okolja ter zahteve standarda ISO 14001 in Uredbe EMAS ter druge zahteve, na katere smo sami pristali. Novosti na področju zakonskih in drugih predpisov spremljamo mesečno. Poznamo in obvladujemo tudi zahteve, ki jih postavljajo naše stranke ali dobavitelji in se na njih tudi primerno odzovemo.

Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih

Zaposlene redno izobražujemo o področjih, na katerih lahko zmanjšujemo naše vplive na okolje ter jih usposabljammo za pravilno ravnanje v primeru izrednih razmer. Naš cilj je, da zaposleni dobre okoljske prakse prenašajo tudi v lastne domove.

Odnos s strankami

Stranke spodbujamo k uporabi recikliranega papirja in papirja s FSC (Forest Stewardship Council)¹ in PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes)² certifikatom. S prilagojenim oblikovanjem spodbujamo tiskanje s čim manjšim nanosom barv. Z internetno trgovino, v kateri ponujamo okolju prijaznejše izdelke, želimo tovrstno ponudbo združiti na enem mestu in tako našim strankam omogočiti dostop do izdelkov, ki pripomorejo pri ohranjanju okolja.

Sodelovanje s podobnimi organizacijami

V čim večji meri sodelujemo s podjetji in organizacijami, ki se prav tako kot mi, zavzemajo za izboljševanje odnosa do okoljske problematike. Z zgledom spodbujamo naše partnerje k odgovornejšemu okoljskemu ravnanju.

Zmanjševanje in ločevanje odpadkov, učinkovita uporaba energije, zmanjševanje CO₂ izpustov ter ravnanje z vodo

Zaposlene spodbujamo k ponovni uporabi "odpadkov", predvsem embalaže, s tem zmanjšujemo nastajanje odpadkov. Zaposleni so podučeni o pravilnem ločevanju odpadkov, o tem jih stalno opominjajo tudi informacijske nalepke.

Nevarne odpadke zbiramo ločeno, za njihov odvoz imamo sklenjeno pogodbo s prevzemniki, ki imajo za rokovanje s takimi vrstami odpadkov pridobljena dovoljenja.

¹ Les oz. iz njega pridobljen papir, označen z FSC certifikatom, je pridobljen iz trajnostno upravljanih gozdov. Ti gozdovi so upravljeni in izkoriščani tako, da se ohranja njihova biološka raznolikost, produktivnost, regenerativna sposobnost, vitalnost in potencial, z namenom, da se danes in v prihodnje zagotovi njihova pomembna ekološka, ekonomska in socialna funkcija na lokalnem, nacionalnem in globalnem nivoju in da se ekosistemu ne povzroča škoda.

² PEFC je neodvisna, neprofitna in nevladna organizacija, ki spodbuja trajnostno gospodarjenje z gozdovi ob upoštevanju proizvodnih, ekoloških in socialnih vidikov gospodarjenja.

Ves čas skrbimo, da so električne in elektronske naprave v času naše odsotnosti ugasnjene. Za stalno opozarjanje zaposlenih, smo ob porabnike električne energije namestili tudi nalepke s simpatičnimi, opominjajočimi teksti. Za ugašanje luči na stopnišču in pred vhodnimi vrati imamo vgrajene tudi senzorje. Vsako leto posodobimo del naše opreme in tako prispevamo k učinkovitejši uporabi električne energije. Porabo energije spremljamo glede na mesečne izpiske in tako smo stalno seznanjeni s porabo energentov.

Vsako leto izračunamo CO₂ odtis našega podjetja in tako že od leta 2008 spremljamo kakšen je naš ogljični odtis.

Narava naše dejavnosti je taka, da za tehnološke procese ne potrebujemo veliko vode. Potrebujemo jo le za vlaženje zraka, razredčevanje kemikalij in čiščenje strojev. Največ vode se porabi v sanitarnih prostorih, kjer z informiranjem zaposlenih poskušamo omejiti porabo vode.

Zamenjava nevarnih z manj nevarnimi kemikalijami

Narava naše dejavnosti zahteva tudi uporabo kemikalij. Zavezuje se, da se bomo v prihodnje, tako kot smo se do sedaj, prizadevali za povečanje zamenjave nevarnih kemikalij z manj nevarnimi kemikalijami. Z digitalnim tiskarskim strojem se izognemo fazi izdelave tiskarskih plošč, kjer se porablja tiskarski razvijalec, klasične tiskarske barve in tiskarske plošče. Z novim razvijalnim strojem (od avgusta 2012) tudi porabimo manj kemikalij.

Okoljsko komuniciranje

Glede okoljskega delovanja našega podjetja, bomo javnosti in vsem zainteresiranim strankam, redno in pregledno dajali na voljo vse potrebne informacije. Na internetni strani www.medium.si se letno objavlja Okoljska izjava oz. Dopolnitev okoljske izjave, v kateri so objavljeni podatki o okoljski uspešnosti organizacije za preteklo leto. Na spletni strani so objavljeni tudi drugi podatki o okoljskem delovanju organizacije. Predloge zaposlenih, vprašanja in tudi potencialne pritožbe s strani zainteresirane javnosti, spremlja, zbira in nanje odgovarja skrbnica sistema ravnanja z okoljem.

Pregled dosežkov in nove izboljšave

Najmanj enkrat letno z notranjo presojo in vodstvenim pregledom preverimo zapisano okoljsko politiko in ugotavljamo ali je naše okoljsko delovanje v skladu z zastavljenimi cilji. V vodstvenem pregledu ugotavljamo, ali dosegamo zastavljeno okoljsko uspešnost. V pregledih se ugotavlja, ali so aktivnosti v skladu z zastavljenimi cilji. V primeru ugotovljenih neskladnosti, se sprejmejo korektivni in preventivni ukrepi.

4. OKOLJSKI VIDIKI

Okoljski vidiki so elementi dejavnosti in aktivnosti organizacije, njenih izdelkov ali storitev, ki lahko součinkujejo z okoljem. Posledice okoljskih vidikov so vplivi na okolje, ki so lahko pozitivni oz. ugodni ali negativni oz. neugodni za okolje. Okoljske vidike smo prepoznali v začetnem okoljskem pregledu v letu 2008, enkrat letno oz. ob večjih spremembah pa z metodologijo³ prepoznamo tiste okoljske vidike, ki so za nas relevantni in se osredotočimo na njih.

V Tabeli 1 so naštetni vsi okoljski vidiki in njihovi vplivi na okolje. Poleg neposrednih okoljskih vidikov, smo prepoznali tudi dva posredna okoljska vidika.

Tabela 1: Okoljski vidiki

	Okoljski vidiki	Vpliv na okolje
Neposredni okoljski vidiki	nastajanje odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
	nastajanje nevarnih odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
	ravnanje z odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
	ravnanje z nevarnimi odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
	emisije snovi v zrak – dejavnost	onesnaževanje zraka
	emisije snovi v zrak – kurilna naprava	onesnaževanje zraka
	emisije snovi v zrak – prezračevalna naprava	onesnaževanje zraka
	raba energentov (električna energija, plin, bencin/dizel)	izraba naravnih virov
	raba papirja	izraba naravnih virov
	raba vode – količina porabljene vode	izraba naravnih virov
	onesnaženost odpadne vode	obremenjevanje vode
	uporaba kemikalij	odvisno od vrste kemikalij (hlapnost-zrak, odpadki-skladiščenje in odstranjevanje)
	Posredni okoljski vidiki	izredne razmere – razlitje kemikalij
izredne razmere – požar		možni vplivi na tla, zrak
hrup		povzročanje hrupa
spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz rec. papirja ali papirja s FSC /PEFC cert.		izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
okoljsko izobraževanje		okoljska osveščenost

³ Kriteriji za ocenjevanje relevantnih okoljskih vidikov so: zakonske in druge zahteve; mnenje javnosti, zainteresiranih strank ali lastnikov; ekonomski učinek.

Relevantni okoljski vidiki, ki smo jih ocenili v marcu 2013, v podjetju Medium so naslednji:

- emisije snovi v zrak,
- raba električne energije,
- spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC oz. PEFC certifikatom (posreden vidik),
- okoljsko izobraževanje (posreden vidik).

Emisije snovi v zrak

Ker celotna naša dejavnost prispeva k izpustom CO₂ v ozračje, smo se v našem podjetju že leta 2008 odločili, da bomo izračunali CO₂ odtis. V izračun so vključeni izpusti zaradi porabe električne energije, posredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov ter prevozov (zaposlenih na delo in službenih prevozov) in poraba papirja v pisarnah (ki predstavljajo zelo majhen del emisij).

Raba električne energije

Največji del električne energije porabijo tiskarski stroji, ostali porabniki električne energije pa so računalniki in ostala električna in elektronska oprema, ki jo uporabljamo v pisarnah ter oblikovanju in pripravi za tisk ter svetila. Z optimizacijo procesov smo zmanjšali porabo električne energije, kar nameravamo izvajati še v prihodnje. Ker pa so tiskarski stroji največji porabnik električne energije, porabo električne energije z obstoječimi stroji ne moremo več veliko zmanjšati.

Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC oz. PEFC certifikatom

Naše stranke že ves čas delovanja spodbujamo k okolju prijaznejšemu oblikovanju in tiskanju na recikliranem papirju. S primernim oblikovanjem je možno zmanjšati količino materiala pri tisku (manjši nanos barve in takšni formati, kjer je majhen odpadek papirja). V zadnjih letih naše stranke izobražujemo o papirjih s FSC oz. PEFC certifikatom in jih tudi spodbujamo, da se odločijo za tisk na takšnem papirju.

Okoljsko izobraževanje

V naši spletni trgovini www.ekosvet.net so obiskovalcem na voljo redno osvežene novice z različnih okoljskih področij. S tem prispevamo k večji okoljski osveščenosti naših obiskovalcev in jih seznanjamo z novosti.

O temah, ki so povezane z našim okoljskim delovanjem, pripravljamo različne prispevke oz. članke. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali, da bodo naši prispevki verodostojni.

5. OKVIRNI IN IZVEDBENI CILJI TER OKOLJSKA USPEŠNOST ORGANIZACIJE

Za relevantne okoljske vidike, opisane v prejšnjem poglavju, smo si zastavili okvirne in izvedbene cilje. V nadaljevanju predstavljamo doseganje izvedbenih ciljev v preteklem letu in zastavljene cilje za leto 2013. Spremljamo tudi druge kazalnike, ki tudi opredeljujejo našo okoljsko uspešnost.

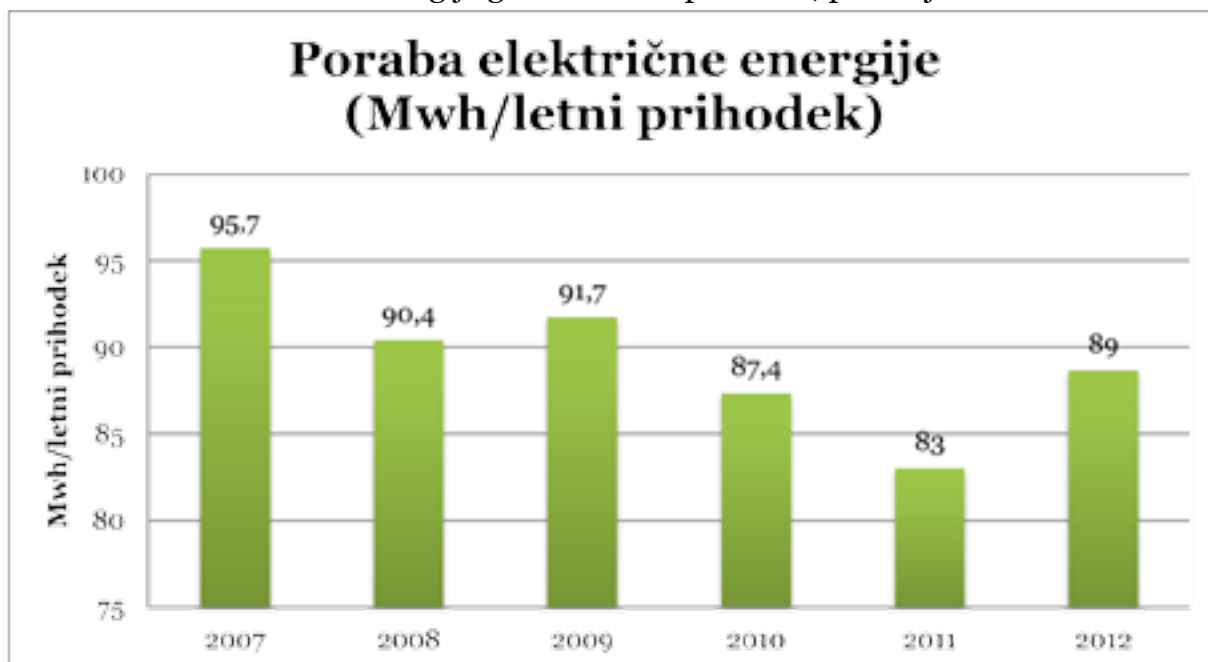
5.1. Poraba električne energije

Tabela 2: Poraba električne energije in odstotek obnovljive energije

	2007	2008	2009	2010	2011	Cilj 2012	2012	Cilj 2013
Poraba električne energije (Mwh/letni prihodek)	95,7	90,4	91,7	87,4	83	79	89	89
Odstotek Modre energije (%)	60%	60%	60%	60%	60%	100%	100%	100%

Za leto 2012 smo si zastavili 5 % zmanjšanja porabe električne energije glede na letni prihodek, v primerjavi z letom 2011. Tega cilja nismo dosegli, porabo električne energije glede na letni prihodek smo celo povečali. Absolutna poraba električne energije pa se je v letu 2012 - v primerjavi z letom 2011 - celo malce znižala. V primerjavi z letom 2011 pa se nam je v letu 2012 znižal tudi letni prihodek.

Graf 1: Poraba električne energije glede na letni prihodek, primerjava med leti

Za leto 2013 smo si zastavili ohranitev porabe električne energije na letni prihodek iz leta 2012. V letošnjem letu bomo uvedli novost – združevanje naročil kupcev, s katero bomo ustvarili prihranke pri porabi električne energije in materiala, kar se bo odražalo tudi v nižji ceni za kupce.

Za leto 2012 smo si zastavili cilj povečati odstotek Modre energije iz 60% na 100%, kar smo v marcu 2012 tudi izvedli. Modra energija, proizvedena izključno iz obnovljivih in naravi prijaznih virov, ne izkorišča dragocenih fosilnih goriv in ne obremenjuje okolja s toplogrednimi vplivi, škodljivimi emisijami ali radioaktivnimi odpadki. S tem bistveno prispeva k ohranitvi živalskih vrst in ekosistema, v katerem živimo. Modri sklad, v katerega se stekajo sredstva iz prodaje Modre energije, namreč spodbuja pridobivanje energije iz obnovljivih virov, namenjen je tudi raziskavam na področju pospeševanja pridobivanja energije iz obnovljivih virov ter obnovi in izgradnji enot, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov.⁴ Za leto 2013 smo si zastavili ohranitev deleža Modre energije na 100%.

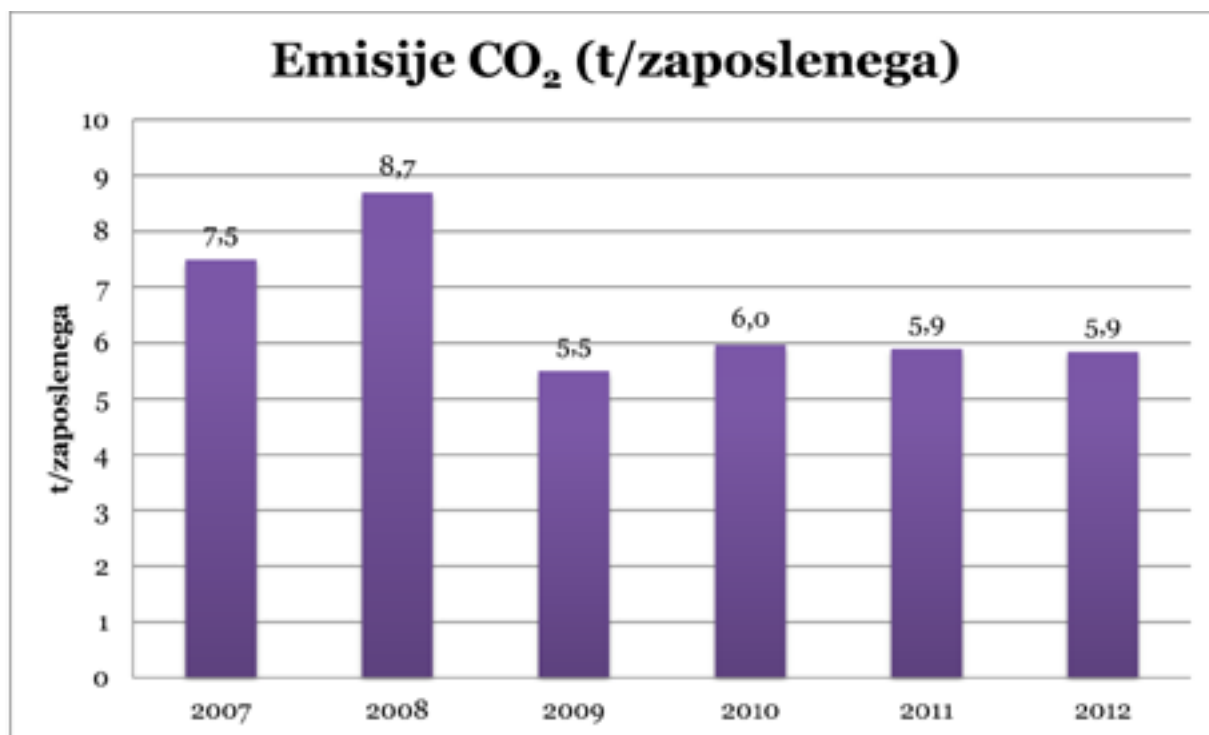
5.2. Emisije snovi v zrak

Za leto 2012 smo si zastavili cilj ohraniti količino izpustov CO₂ glede na zaposlenega. Zastavljeni cilj smo dosegli, kar je razvidno iz Tabele 3 in Grafa 2. Tudi za leto 2013 smo si zastavili cilj ohraniti izpuste CO₂ na zaposlenega na isti ravni.

Tabela 3: Emisije CO₂

	2007	2008	2009	2010	2011	Cilj 2012	2012	Cilj 2013
emisije CO ₂ (t/zaposlenega)	7,5	8,7	5,5	6,0	5,9	5,9	5,9	5,9

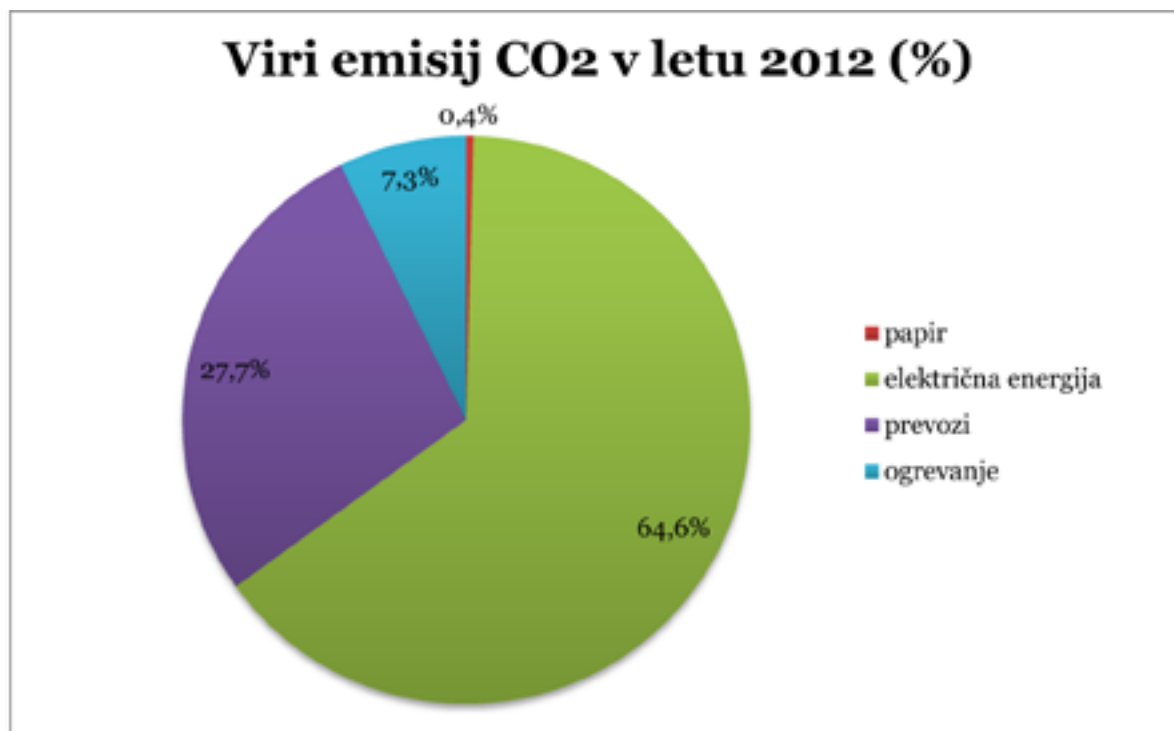
Graf 2: Emisije CO₂ glede na zaposlenega, primerjava med leti

⁴ Povzeto po besedilu iz spletne strani www.modra-energija.si.

V Grafu 3 so predstavljeni viri emisije za leto 2012. Ločeno spremljamo izpuste zaradi rabe električne energije, službenih prevozov in prevozov na delo, ogrevanje poslovne stavbe in porabe papirja v pisarnah. Največ emisij povzročimo zaradi rabe električne energije, v letu 2012 je bil ta delež 64,6 %. S službenimi prevozi in prevozi na delo smo v letu 2012 povzročili 27,7 % vseh izpustov, z ogrevanjem 7,3 % in porabo papirja v pisarnah 0,4 % vseh izpustov CO₂.

Graf 3: Emisije CO₂ glede nastajanje, primerjava med leti

V letu 2012 smo za zmanjševanje oz. ohranjanje porabe električne energije in emisij CO₂ izvedli naslednje ukrepe:

- varčna vožnja – v aprilu smo se udeležili tečaja varne in varčne vožnje v Avstriji,
- spodbujanje zaposlenih k prihajanju v službo s kolesom – od marca do oktobra smo zaposleni zbirali “točke” in na koncu akcije “S kolesom v službo” nagradili najbolj vztrajna kolesarja,
- promocija tiskovin iz digitalnega tiskalnika – ves čas smo strankam ponujali možnost digitalnega tiska. O tem objavili tudi prispevek na naši spletni strani in v reviji EOL,
- povečanje deleža Modre energije na 100% - v marcu 2012.

5.3. Relevantna posredna vidika

V nadaljevanju sta predstavljena še dva relevantna posredna vidika. Prvega, spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC oz. PEFC certifikatom smo pričeli spremljati za leto 2010. Kazalnik, s katerim spremljamo ta vidik, je delež nabavljenega papirja s FSC in PEFC certifikatom in recikliranega papirja glede na celoten nabavljen papir. Ta posredni kazalnik kaže na našo zavezanost, da stranke spodbujamo k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom.

Tabela 4: Odstotek recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom glede na celotno količino porabljenega papirja

	2010	2011	Cilj 2012	2012	Cilj 2013
Recikliran papir	8,3%	8,5%	9,4%	6,1%	6,1%
FSC in PEFC papir	29,3%	29,9%	32,9%	63,0%	63,0%

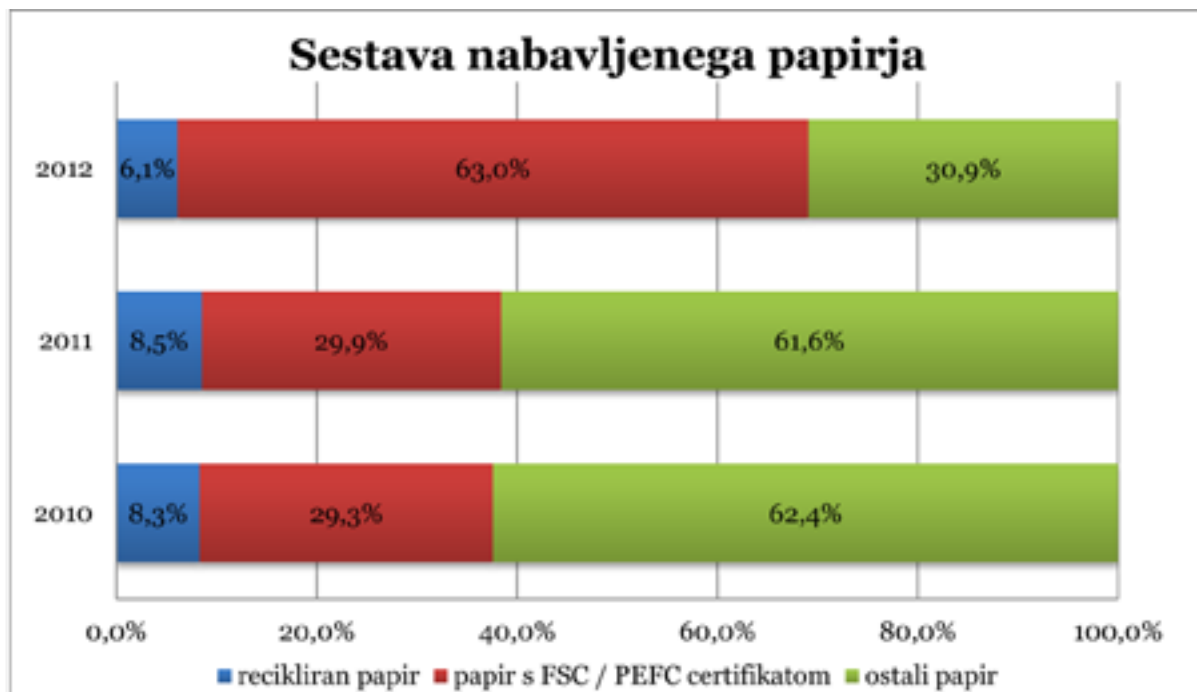
Za leto 2012 smo si zastavili 10% povečanje nabave recikliranega papirja in papirja s FSC oz. PEFC certifikatom glede na leto 2011. V letu 2012 smo nabavo papirja s FSC oz. PEFC certifikatom močno povečali - za več kot 110% v primerjavi z letom 2011. V letu 2012 smo pričeli sodelovati s tujim dobaviteljem papirja (iz Trsta), ki nam dobavlja izključno papir s FSC certifikatom, pod ugodnimi pogoji. Zato včasih uporabljamo FSC papir tudi takrat, kadar stranka tega izrecno ne zahteva. Stalno pa stranke opozarjamo na to, da so njihove tiskovine lahko tiskane tudi na papirju s certifikatom, ki zagotavlja trajnostno upravljanje z gozdovi.

Nabava recikliranega papirja pa se je, verjetno tudi zaradi močno povečane nabave FSC oz. PEFC papirja, v primerjavi z letom 2011 zmanjšala za 28%.

Ukrepi, ki smo jih izvedli v lanskem letu:

- kolekcija lastnih koledarjev in rokovnikov, tiskanih na papirju s FSC in PEFC certifikatom in recikliranem papirju,
- stranke stalno obveščamo o možnostih tiska na recikliran papir ali papir s FSC oz. PEFC certifikatom.

Graf 4: Sestava nabavljenega papirja, primerjava med leti

Drugi posredni vidik, ki se nanaša na okoljsko izobraževanje je predstavljen v Tabeli 5. Posebej so prikazani podatki o številu obiskov spletne strani www.ekosvet.net in število obiskovalcev novic na tej spletni strani.

Za leto 2012 smo si zadali cilj za 20 % povečanje števila bralcev naših novičk in števila obiskov na spletni strani www.ekosvet.net. V Tabeli 5 je prikazano, da cilja za leto 2012 nismo uresničili. Oba kazalnika sta se v letu 2012 znižala pod raven v letu 2010. Tako slabo obiskanost take spletne strani kot tudi novic lahko pripišemo, spletnim "napadom" na našo spletno stran, zaradi katerih se je naši spletni strani močno zmanjšala ocena in posledično obiskanost. V lanskem letu smo zaradi spletnih napadov na našo spletno stran, izvedli potrebne varnostne ukrepe.

Tabela 5: Okoljsko izobraževanje

Kazalnik / Leto	2009	2010	2011	Cilj 2012	2012	Cilj 2013
Število obiskov strani www.ekosvet.net	5.865	11.104	16.693	20.032	10.547	12.656
Število obiskovalcev novic	606	834	937	1.124	590	708

Drugi kazalnik, ki se prav tako nanaša na posredni vidik – okoljsko izobraževanje, bomo pričeli spremljati za leto 2012. Kazalnik bo prikazal število objavljenih spletnih in tiskanih novic oz. prispevkov, ki se nanašajo na okoljsko delovanje našega podjetja.

5.4. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti

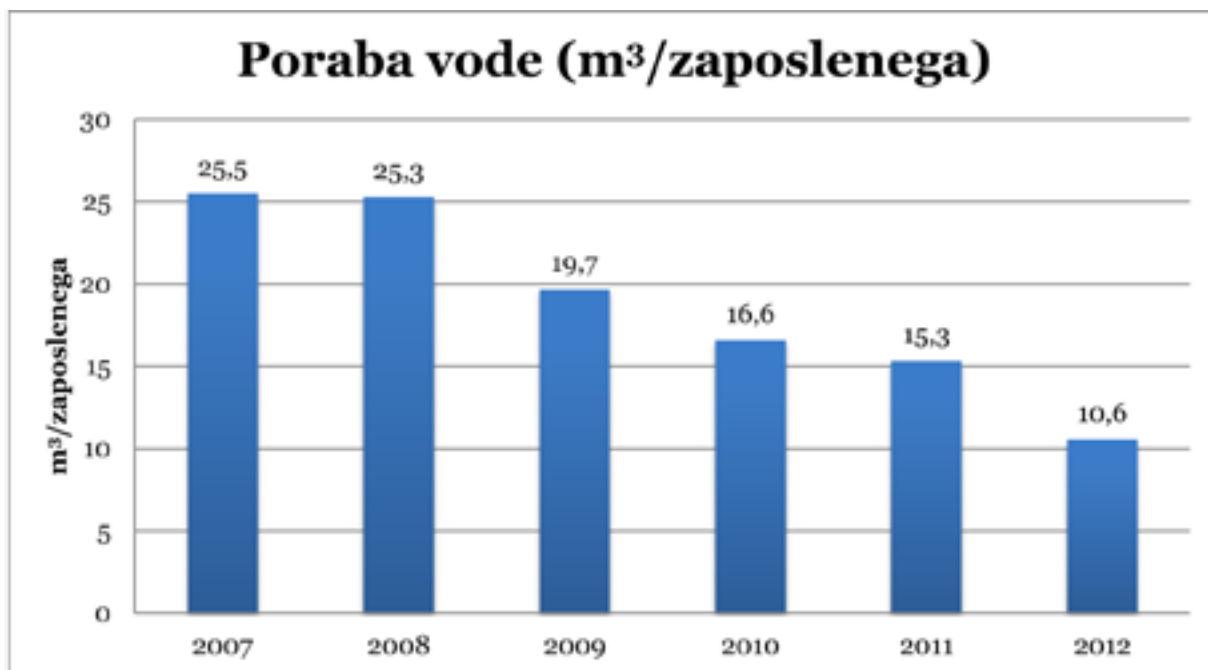
Okoljski vidik rabe vode nismo prepoznali kot relevanten okoljski vidik, je pa prepoznani kot pomembno področje v okoljski politiki, zato ga spremljamo. Največ vode porabimo v sanitarnih prostorih, nekaj pa tudi v proizvodnih procesih; za vlaženje papirja in dodajanje vode pri procesu tiskanja. V Tabeli 6 je predstavljena poraba vode na zaposlenega od leta 2007 do 2012.

Tabela 6: Poraba vode

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Poraba vode (m ³ /zaposlenega)	25,5	25,3	19,7	16,6	15,3	10,6

Kljub dejstvu, da smo porabo vode na zaposlenega zmanjšali iz leta 2007 do leta 2011 že za 40%, nam je v letu 2012 uspelo zmanjšati porabo vode še za 30% glede na leto 2011. V celotnem obdobju spremljanja (od leta 2007 do vključno leta 2012) smo porabo vode na zaposlenega skupno zmanjšali za 58 %.

Graf 5: Poraba vode glede na zaposlenega, primerjava med leti

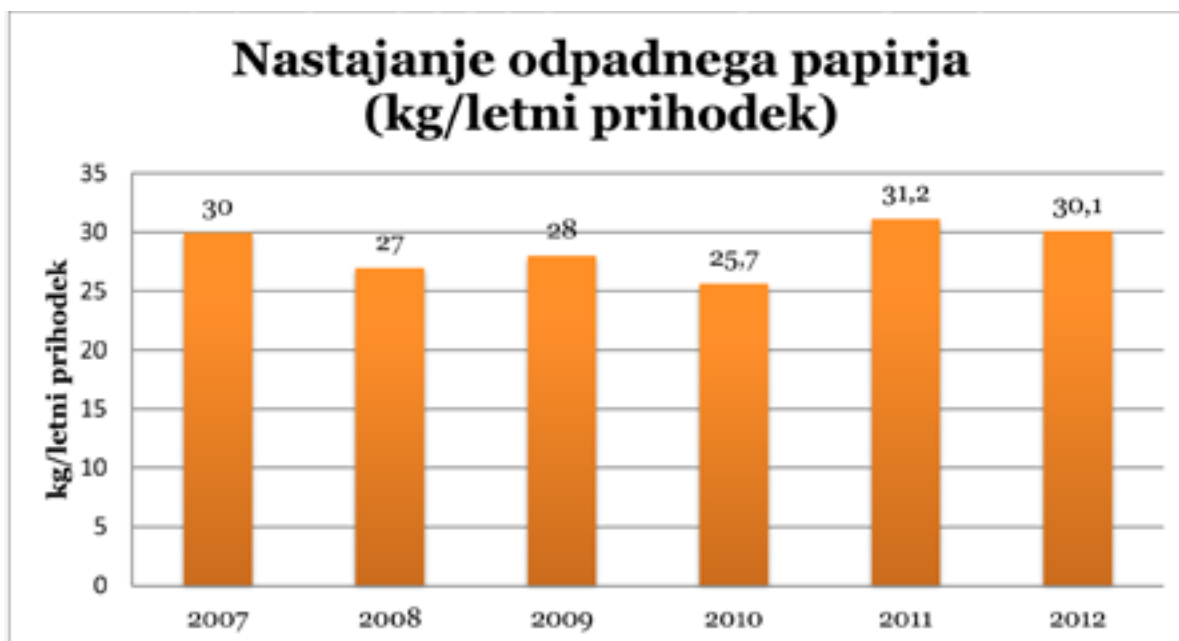

Okoljski vidik nastajanje odpadkov tudi nismo prepoznali kot relevantni okoljski vidik, ker pa ga prepoznavamo kot pomembno področje v okoljski politiki, ga spremljamo. Pri odpadkih od leta 2007 spremljamo dva kazalnika - nastajanje mešanih odpadkov na zaposlenega in nastajanje odpadnega papirja glede na letni prihodek. V nadaljevanju sta predstavljena oba vidika.

Tabela 7: Nastajanje odpadnega papirja

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nastajanje odpadnega papirja (kg/letni prihodek)	30	27	28	25,7	31,2	30,1

Graf 6: Nastajanje odpadnega papirja glede na letni prihodek, primerjava med leti

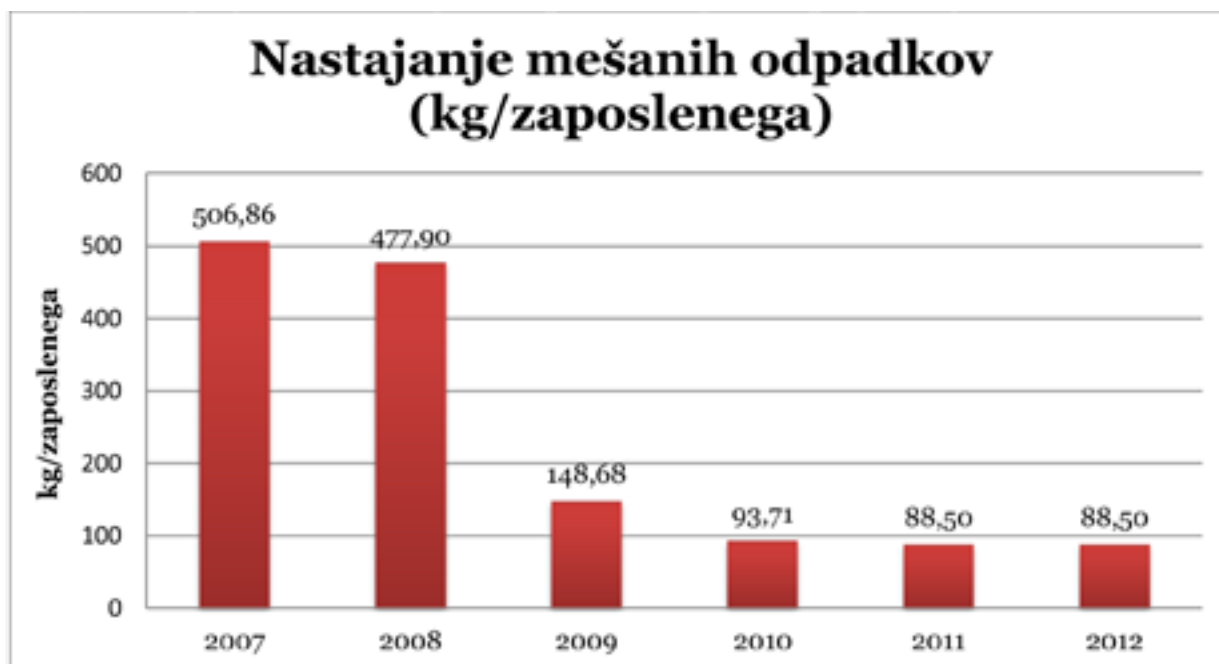

V letu 2012 je nastalo manj odpadnega papirja, glede na letni prihodek kot v letu 2011. Kot že omenjeno, se je letni prihodek, v primerjavi z letom 2011, v letu 2012 zmanjšal, kljub temu pa smo uspeli še toliko bolj zmanjšati količino odpadnega papirja.

Tabela 8: Nastajanje mešanih odpadkov

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nastajanje mešanih odpadkov (kg/zaposlenega)	506,86	477,90	148,68	93,71	88,50	88,50

Graf 7: Nastajanje mešanih odpadkov glede na zaposlenega, primerjava med leti

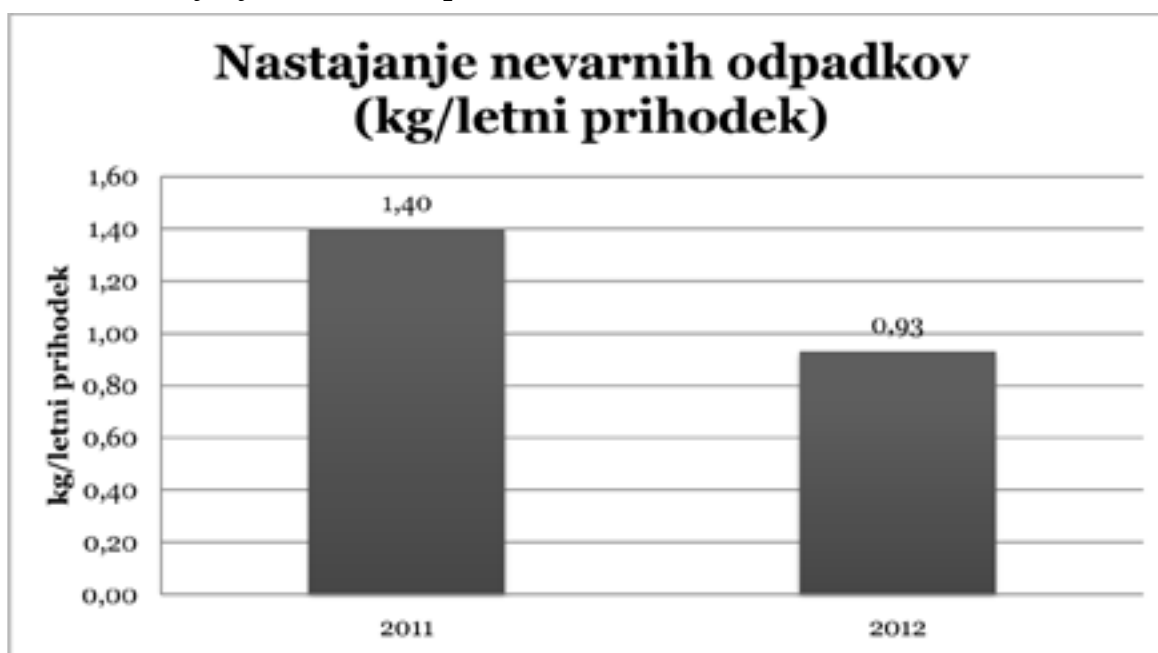
V letu 2012 nam je uspelo ohraniti količino mešanih odpadkov glede na zaposlenega, kot v letu 2011.

V nadaljevanju je predstavljen nov kazalnik, ki smo ga pričeli spremljati letos. V Tabeli 9 in Grafu 8 je predstavljena količina nevarnih odpadkov (kg/letni prihodek) za leti 2011 in 2012.

Tabela 9: Nastajanje nevarnih odpadkov

	2011	2012
Nastajanje nevarnih odpadkov (kg/letni prihodek)	1,40	0,93

Graf 8: Nastajanje nevarnih odpadkov, za leti 2011 in 2012

V letošnjem letu smo se odločili, da bomo pričeli spremljati tudi količino nabavljenih kemikalij. Sproti jih bomo spremljali iz prejetih računov in v prihodnjem letu poročali o njih.

6. IZPOLNJEVANJE ZAKONSKIH IN DRUGIH ZAHTEV

Delovanje podjetja je skladno z zakonskimi zahtevami, posebnih okoljskih dovoljenj ne potrebujemo. Vsako leto moramo izvesti meritev emisij snovi v zrak na mali kurilni napravi. Reden pregled male kurilne naprave in občasne meritve emisije snovi v zrak smo izvedli v marcu 2012. Izpusti so bili v mejah dovoljenih parametrov. *Letno poročilo o nastajanju odpadkov v proizvodnih in storitvenih dejavnostih za preteklo leto* smo na ARSO poslali do zahtevanega roka. *Načrt gospodarjenja z odpadki* smo posodobili, prav tako smo v zahtevanih rokih posodobili *Evidenco o nastajanju odpadkov*.

Manjša količina odpadne vode, ki nastaja pri čiščenju tiskarskih strojev (ročne čistilne gobice) se zbira v pretočni greznici, katere vsebina se občasno odpelje preko javnega komunalnega podjetja na čiščenje CCN Jesenice. V letu 2010 smo na lastno pobudo (ker smo se zanimali, ali je za takšno odpadno vodo potrebna lastna filtrirna naprava) izvedli "Meritev – analizo parametrov odpadne vode" (Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, 3.5.2010), katere zaključki so bili, da "gre za manjše količine odpadne vode in s tem manjše letne količine nevarnih snovi ter za razgradljivo odpadno vodo." Na ta način so bile izpolnjene zahteve Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo. Prav tako smo izvedeli, da ne potrebujemo lastne filtrirne naprave.

Hlapi, ki se sproščajo na tiskarskih strojih, se prečistijo v rekuperatorju oz. čistilni napravi za zrak, ki jo redno servisiramo.

V letu 2012 smo se vključili v projekt Evropske zelene pisarne (EGO), ki se zaključuje spomladi 2013. Osnovni namen projekta je izobraziti podjetja o poslovanju po načelih zelene pisarne. Uvajanje načel Zelene pisarne prinaša podjetjem in organizacijam, njihovim zaposlenim in družbi kot celoti vrsto koristi. Podjetje oz. organizacija, ki posluje po teh načelih, spodbuja učinkovito rabo energije in virov ter s tem zmanjšuje stroške, spodbuja inovativnost in vzpostavlja zavest o okoljskih problemih med zaposlenimi. Z izboljševanjem okoljskih vidikov dejavnosti Zelena pisarna predstavlja enega od temeljev družbeno odgovorne poslovne podobe.⁵ V našem podjetju smo nekatera načela zelene pisarne uvedli in izvajali že od leta 2010, ko smo pričeli s pripravami na okoljsko certificiranje našega podjetja. Zato smo se, skupaj z mentorico iz Umanotere, odločili da bomo v okviru projekta Evropska zelena pisarna, delali predvsem na področju komuniciranja.

5 Povzeto po besedilu iz spletne strani www.umanotera.si.

7. KOMUNICIRANJE

7.1. Zunanje komuniciranje

Pogosto se udeležujemo različnih srečanj, izobraževanj in projektov povezanih z okoljskimi tematikami. V nadaljevanju na kratko predstavljamo naše zunanje okoljsko komuniciranje v letu 2012.

Spomladi 2012 smo se odzvali na povabilo profesorja dr. Franci Sluga, predstojnika Oddelka za tekstilstvo na Naravoslovnotehniški fakulteti (UL) in v okviru predmeta Postopki vodenja kakovosti predstavili okoljska certifikata in ostala okoljska prizadevanja v našem podjetju.

V marcu 2012 smo objavili vsakoletno poročilo (Communication on Progress 2012) na spletni strani United Nations Global Compact in s tem izpolnili našo obvezo v Društvu OZN za trajnostni razvoj.

Kot člani Zelenega omrežja smo v reviji EOL smo objavili krajše članke o naslednjih temah:

- koši iz kolekcije LOČUJEM-VARČUJEM,
- digitalni tisk,
- varčnejša razvijalna enota,
- recikliran papir.

Naše zeleno poslovanje je bilo v marcu predstavljeno v reviji Azimut. V aprilu smo gostili udeležence projekta LoCaRe in jim predstavili naše dobre prakse na področju zmanjševanja CO₂. V juniju smo s promocijskim materialom sodelovali na Okoljskem dnevu gospodarstva, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije.

V marcu je študentka Petra Blejc pričela s pisanjem diplomske naloge z naslovom Okoljevarstvo grafičnega podjetja, ki jo je uspešno zagovarjala v septembru 2012. Naše podjetje je izbrala za študijo primera. Za pravilno predstavitev našega podjetja smo ji posredovali podatke in ji svetovali, ko je potrebovala našo pomoč.

Ob dnevu Zemlje smo pripravili hranilnik "Ekocvenko", ki ga je občina Žirovnica podarila svojim občanom, z namenom ohranjanja vodnih virov in zniževanja izdatkov družinskega proračuna.

Slika 6: "Ekocvenko"

Skrbnica SRO Mirjam Fain v lokalnem časopisu Novice Občine Žirovnica, ki izhajajo šestkrat letno, objavlja prispevke v "eko kotičku".

V juniju je direktor Miran Dolar s predstavitvijo Zelena družbena odgovornost sodeloval na 2. letni konferenci Sistemi vodenja in družbena odgovornost (SIQ). Prispevek je bil izdan tudi v zborniku referatov.

V avgustu smo se prijavili za nagrado Zelena pisarna 2012. Čeprav v našem podjetju poteka tudi proizvodna dejavnost, smo se v prijavi osredotočili samo na pisarniško dejavnost. Strokovna komisija nas je v novembru razveselila z objavo, da smo zmagali. V reviji Poslovna asistenca je bil objavljen tudi intervju z Mirjam Fain, skrbnico SRO. Sodelovali smo tudi v projektu Čebelam najbolj prijazno podjetje in v letu 2012 osvojili drugo mesto.

Slika 7: Mirjam Fain prejema nagrado Zelena pisarna 2012 iz rok urednice Poslovna asistenca Petre Ilar

Glede okoljskega delovanja podjetja še nismo imeli nobenih pritožb. Pripombe, pohvale in vprašanja o okoljskem delovanju sprejema, beleži in nadaljnje ukrepa skrbnica SRO. V letu 2012 smo zabeležili 5 vprašanj oz. pripomb glede našega okoljskega delovanja.

7.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje

Notranje komuniciranje z zaposlenimi poteka na delovnih mestih, če je potrebno se skliče poseben sestanek. Manj obširne novice in okoljske novice skrbnica SRO obeša na okoljsko tablo, ki je nameščena v tiskarni. Zaposleni lahko na okoljski tabli tudi objavijo svoje predloge, mnenja...

Usposabljanje zaposlenih poteka preko lastnih in zunanjih virov. Lastno usposabljanje izvaja predstavnik vodstva za okolje Miran Dolar ali skrbnica SRO Mirjam Fain. Vsak izmed zaposlenih ima svojo "Osebno izkaznico EMAS, ISO 14001", ki se posodablja enkrat letno, na katerem so zapisane delovne prakse in odgovornosti v SRO.

Slika 8: Kombi podjetja Medium na poligonu varne vožnje

V lanskem letu smo izvedli zunanje usposabljanje za zaposlene – v dveh aprilskih sobotah smo se udeležili tečaja varne in varčne vožnje v Avstriji.

V maju so se nekateri izmed zaposlenih udeležili sejma Drupa v Dusseldorfu, kjer vsake 4 leta predstavijo novosti na področju tiska. Skrbnica SRO se je v septembru udeležila petdnevnega Tečaja za vodilne presojevalce sistema ravnanja z okoljem ISO 14001:2004, ki ga je tudi uspešno zaključila.

V lanskem letu se je Umanoterin projekt Rituali – Eko pisarna, zaključil. Vse udeležence so povabili k novemu projektu – Evropska zelena pisarna (EGO). Na povabilo smo se odzvali in se od septembra 2012 do maja 2013 udeleževali različnih usposabljanj, pod vodstvom Umanotere.

8. IZREDNE RAZMERE

Glede na našo naravo dela smo kot najbolj verjetni opredelili dve nesreči; razlitje kemikalij in požar. V zadnjem letu (in tudi prej) ni prišlo do izrednih razmer.

Za vsako izmed omenjenih nesreč, smo zapisali in tudi izvajamo preventivne in aktivne ukrepe.

Za komuniciranje z javnostjo glede izrednih razmer je zadolžen direktor, ki edini lahko potrdi resničnost informacij.

Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005

Slovenski institut za kakovost in meroslovje,
z registracijsko številko okoljskega preveritelja SV-V-0001,
akreditirani za preverjeno dejavnost organizacije (NACE: 18.12),

izjavlja, da smo preverili, ali organizacija

Medium d.o.o.,
Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica,
z registracijsko številko Reg.No. SI-00005

izpolnjuje vse zahteve Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

S podpisom tega dokumenta izjavljamo, da:

- sta bila preverjanje in potrjevanje izpeljana popolnoma v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1221/2009;
- rezultati preverjanja potrjujejo, da ni dokaza o neskladnosti z veljavnimi zakonskimi zahtevami v zvezi z okoljem;
- podatki in informacije iz okoljske izjave »Okoljska izjava za leto 2012, junij 2013«, podajajo zanesljivo, verodostojno in pravilno sliko o vseh dejavnostih organizacije v obsegu, navedenem v okoljski izjavi

Ta dokument ni enakovreden registraciji EMAS. Registracijo EMAS lahko podeli le pristojni organ na podlagi Uredbe (ES) št. 1221/2009. Ta dokument se pri sporočanju javnosti ne uporablja samostojno.

Datum validacije: 2010-07-21

Izdaja: 02/2013-06-13

Velja do: 2016-08-31

Igor Likar:
Direktor SIQ

Na podlagi četrtega odstavka 8. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, 45/04, 86/04-ZVOP-1, 138/04, 52/05, 82/05, 17/06, 76/06, 132/06, 41/07, 64/08-ZViS-F, 63/09, 69/10, 40/11, 98/11, 17/12, 23/12, 82/12, 109/12, 24/13, 36/13 in 51/13) in 179. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10) izdaja Agencija Republike Slovenije za okolje

POTRDILO **O REGISTRACIJI V SISTEMU EMAS**

1. Organizacija:

MEDIUM d.o.o.
Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

2. Obseg registracije:

- lokacija Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Dejavnost iz standardne klasifikacije dejavnosti:

18.120 Drugo tiskanje

3. Registracijska številka organizacije v sistemu EMAS:

SI-00005

4. Datum vključitve v EMAS: **31. 1. 2011**

5. Registracija velja do: **31. 1. 2017**

Številka: 35400-290/2013
Ljubljana, 8. 10. 2013

Joško Knez
Generalni direktor